

Gizli Formül Hangi Zarfta! • Gülsevin Kırıl

Resimleyen: Anıl Çağatay • Çocuk Kitaplar • Roman • 112 sayfa • Önerilen sınıflar: 4, 5, 6
BİREY ve TOPLUM • ÇOCUK DÜNYASI • ZAMAN ve MEKÂN
okul yaşamı • sınav • derslane • macera • arkadaşlık • merak • hayal kurmak • dedektiflik •
aile içi iletişim • olgunlaşmak

Ödüllü yazar **Gülsevin Kırıl**, iki sınıf arkadaşının şaşırtıcı ve komik komplo teorisini mizahla kurguluyor. Film tadında ilerleyen roman, çocukların yaşamını belirleyen okul, kurs ve sınav gibi önemli temaları duru bir dille çok boyutlu işliyor. Çocukluğun zengin hayal dünyasında merak duygusunun nelere neden olabileceğini, neşeli bir anlatımla sunuyor. Kitaba kaynaklık eden iki öykü, Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği'nin (ÇGYD) 2006 Sulhi Dölek Öykü Ödülü'ne değer görüldü.

Engin, fen öğretmeni Formül Hasan'ın sınıftan çıkarken düşürdüğü zarfı bulur. Üstünde ÇOK ÖZEL yazan zarfı, sosyal öğretmeni Ayna Mualla telaşla elinden kapınca, gelişkin bir hayal dünyası olan Engin ve arkadaşı Emir, ürkütücü bir senaryo üretirler. Sekizinci sınıf sınavına hazırlanmak için gitmek zorunda bırakıldıkları dershanede bir başka esrarengiz zarf daha ortaya çıkınca iş sarp sarmaya başlar. Üstelik, kuşkulandııkları iki öğretmeni Formül ve Ayna da bu dershaneye girip çıkmaktadır. Yoksa, dünyayı tehdit edecek bir silahın formülü mü söz konusudur?..

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Formül Hasan'ın düşürdüğü zarfı bulunca Engin'in hiç duraksamadan ya da Ayna Mualla'nın almasına fırsat vermeden hangisini yapması gerekirdi: Hemen öğretmenine vermek üzere seslenmek, saklayıp uygun zamanda vermek, açıp okuduktan sonra vermek, okuduktan sonra hiç vermemek, zarfı görmezden gelmek? Nedenlerinizle birlikte açıklayın.
- 2- Engin ve Emir, Formül Hasan, Ayna Mualla ve zarfı içeren nasıl bir hayal kuruyorlar? Öğretmenlerinin ne gibi bir amaç peşinde olduklarını düşünüyorlar?
- 3- Engin, Formül Hasan'ın, Ayna Mualla'nın ve Dikte Necmiye'nin kendisine "taktığı" düşüncesinde haklı mı? Sizce bir öğretmen neden öğrencisine "takar"?
- 4- Anne ve babasının ona sormadan Engin'i dershaneye yazdırmaları nasıl bir davranış? Sizce Engin'in dershaneye gitmeye ihtiyacı var mı?
- 5- Formül Hasan ve Ayna Mualla'nın derslane müdürünün odasında bulunmasına, Engin'in yakıştırdığı hayallerin dışında, mantıklı bir neden gösterebilir misiniz? İki öğretmeni bahçede oturmuş konuşurken görseniz aklınıza ilk ne gelir?
- 6- Okul müdüründen zarfı alan iki adamı bankaya kadar izleyen Engin, bu dedektiflik merakı yüzünden nasıl bir riske giriyor? Adamlar gerçekten tehlikeliyse neler olabilirdi?
- 7- Sınav sorularının bulunduğu zarfı müdürün odasından aldıklarında, iki arkadaşın dedektiflik macerası nasıl bir boyut kazanıyor? Bu yaptıklarına ne denir?
- 8- Yaşananları anlatıp zarfı gösteren Engin'e, ailesi nasıl bir tepki veriyor? Böyle bir durumda sizin aileniz nasıl tepki verir?
- 9- Babasının uyarılarına rağmen Engin'in "gizli silah" hikâyesini merkezde komisere anlatması doğru bir davranış mı? Siz olsanız polislerin alay etme olasılığını göze alır mıydınız?
- 10- Formül Hasan'la Ayna Mualla'nın ilişkisi sizin için de sürpriz oldu mu? Olmadıysa hangi ipuçları size duygusal bir ilişkide olduklarını düşündürdü?
- 11- İşler farklı gelişse, Engin'in hayalleri sonucunda atıldığı bu macera, hem kendine hem de ailesine ne tür zararlar verebilirdi?

12- Sınav sorularının olduğu zarfın masum bir açıklaması olsaydı, hayalleri Engin'e neye mal olurdu? Evde ve okul/dershane çevresinde ne tür davranışlarla karşılaşır?

13- Engin'e ilerde hangi meslekleri seçmesini önerirsiniz?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Yarışma:** Öğrenciler 3 kişilik gruplara ayrılınsın. Her grup, Engin ve Emir'in hikâyesinin başında zarfla ve öğretmenleriyle ilgili kurduğu hayal gibi, yine zarfı ve bu kişileri içeren başka bir macera kurgulasın. Acaba zarf-Formül Hasan-Ayna Mualla başka ne tür bir olayın parçası olabilir? Gruplar bütün yaratıcılıklarını ve saçmalama özgürlüklerini kullanarak yarışsınlar. Bakalım sınıf jürisi, en komik ama en sağlam kurguyu yapan hangi grupları seçecek?
- **Resimleme:** Herkes öğretmenlerin gizli örgütü, bomba sireninde sığınağa gidilmek, Elif'in doğum günü partisine gelmesi, lise giriş sınavını kazanmak, hapisaneyeye girmek gibi Engin'in hayallerinden istediği birinin zihninde canlandığı haliyle resmini yapsın. Resimler konularına göre gruplanarak "Gizli Formül Hangi Zarfıta!" köşesinde sergilensin.
- **Atışma:** Öğrenciler, "Merak insanı geliştirir," ve "Merak insanın başını belaya sokabilir," görüşlerinden hangisini benimsediklerine göre 2 gruba ayrılarak karşılıklı otursun. Herkes görüşünü destekleyecek bir açıklama ve örnek düşünsün. Hazırlıklar tamamlanınca grup üyeleri görüşlerini karşılıklı olarak birer birer, atışma formatında dile getirsin. Bakalım her ikisi de doğru olduğu halde hangi görüş öne çıkacak?
- **Anket:** Her öğrenci, "Sizce aile içinde sağlıklı iletişim için gereken en temel ilke nedir?" sorusunu sorarak çevresindeki en az 4 kişiyle aile içi iletişim konusunda bir mini anket yapsın. Anket sınıfça paylaşıldıktan sonra, yanıtlar gruplansın ve hangilerinin ortak görüş olarak dikkat çektiği saptansın. Anketin sonuç raporu hazırlanarak, WhatsApp gruplarında yaygınlaştırılsın.
- **Canlandırma:** Dedektif ne iş yapar, hangi konularda dedektife başvurulur, dedektifler işlerini nasıl yaparlar, kimler dedektif olabilir, dedektiflik okulu var mı, dedektiflik tehlikeli bir meslek midir? Herkes, benzeri soruların yanıtlarını vermek için hazırlansın. Evde bulunduğu aksesuarlarla dedektif kılığına girsin ve bir dedektifi canlandırarak sorulardan istediği/hazırladığı birini yanıtlasın. Canlandırmasını ve yanıtını videoya kaydetsin. Bütün canlandırmaların birleştirilmesi sonucu dedektiflik konusunu tanıtan bir video oluşturulsun.
- **Yazma:** Sınıfça, "Deniz, sınav korkusunu yenemeyeceğini anlayınca bir plan yaptı," cümlesiyle başlayan ortak bir öykü yazın. Herkes bir öncekinin söylediğine bir cümle eklesin ve bu ardı ardına eklenen cümlelerle ortak bir öykü oluşturulsun. Bakalım başlangıç cümlesi nereye taşınacak, ortaya nasıl bir macera çıkacak? Süreç videoya kaydedilsin ve izlenerek tartışılsın.
- **Oyun:** 2 kutu hazırlayın. Birinin üstüne olumlu, diğerine olumsuz bir sözcük, resim ya da işaret koyun. Eşit boyutta küçük kâğıt parçaları kesin. Her öğrenciye 2 kâğıt verin. Herkes kâğıtlardan birine okul yaşamının en sevdiği, diğerine de en sevmediği yönünü yazarak katlasın ve olumlu ya da olumsuz oluşuna göre ilgili kutuya atsın. Görüşler tamamlandıktan sonra kutulardaki kâğıtlar birer öğrencinin sorumluluğunda sırayla açılınsın ve çıkan yazılar iki öğrenci tarafından tahtaya listelensin. Açığa çıkan sevilmeyen yönler için çareler üretilsin. Bakalım ortak görüşler hangileri?